

ZÁVĚRY

Předmět: Závěry 60. zasedání Rady EHP (Brusel 21. května 2025)

Dne 21. května se v Bruselu konalo 60. zasedání Rady EHP za předsednictví Michała Baranowského, zástupce státního tajemníka polského ministerstva hospodářského rozvoje a technologií, který zastupoval předsednictví Rady Evropské unie. Zasedání se zúčastnili Sabine Monauniová, ministryně zahraničních věcí, životního prostředí a kultury Lichtenštejnska, Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, ministryně zahraničních věcí Islandu, a Espen Barth Eide, ministr zahraničních věcí Norska, jakož i zástupci Evropské komise a Evropské služby pro vnější činnost.

Členové Rady EHP jednali o celkovém fungování Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Dohoda o EHP) a vedli orientační rozpravu na téma Hospodářská bezpečnost a EHP.

Ukrajina

1. Členové Rady EHP co nejdůrazněji odsoudili neodůvodněnou, nevyprovokovanou a protiprávní válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině a zdůraznili, že neochvějně podporují nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic. Členové Rady EHP naléhavě vyzvali Ruskou federaci, aby okamžitě a bezpodmínečně stáhla všechny své jednotky a vojenské vybavení z celého území Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic. Členové Rady EHP rovněž uvedli, že podporují dosažení komplexního, spravedlivého a trvalého míru, který bude založen na mezinárodním právu, včetně Charty OSN, a bude v souladu s klíčovými zásadami a cíli ukrajinského mírového programu. Členové Rady EHP vyjádřili politování nad tím, že pokračující válečná agrese Ruska vůči Ukrajině má i nadále dopady na fungování vnitřního trhu. Ocenili připojení všech států ESVO EHP k prohlášením a omezujícím opatřením EU vůči Ruské federaci, jakož i další kroky přijaté státy ESVO EHP souběžně s EU a jejími členskými státy s cílem bojovat proti vojenské agresi ze strany Ruska, což svědčí o vynikajícím a úzkém partnerství EU se státy ESVO EHP.
2. Členové Rady EHP zdůraznili, že je důležité hájit všeobecné a společné základní evropské zásady a hodnoty, jako jsou demokracie, lidská práva, právní stát a zásady Charty OSN. Dále členové Rady EHP zdůraznili, že jsou odhodláni prosazovat mezinárodní řád založený na pravidlech, jakož i hájit dodržování mezinárodního práva, včetně mezinárodního humanitárního práva.

Spolupráce v rámci EHP

3. Rada EHP zdůraznila trvalý a narůstající význam Dohody o EHP jako pevného základu vztahů mezi EU a státy ESVO EHP a podtrhla význam dvoupilířové struktury dohody.
Uznala pozitivní přínos států ESVO EHP k rozhodovacímu procesu v oblasti právních předpisů a programů EU s významem pro EHP prostřednictvím jejich účasti ve výborech, expertních skupinách, studiích a agenturách, jakož i předkládáním připomínek za ESVO EHP.
4. Dále Rada EHP ocenila pozitivní příspěvek Kontrolního úřadu ESVO a Evropské komise, pokud jde o monitorování dodržování Dohody o EHP ve všech státech EHP. Rada EHP zdůraznila, že je zapotřebí zvát ministry států ESVO EHP na neformální ministerská jednání a ministerské konference pořádané předsednictvími EU, které jsou relevantní pro účast států ESVO EHP na vnitřním trhu. Ocenila, že stávající polské předsednictví a nadcházející předsednictví v této praxi pokračují.
5. Rada EHP zdůraznila, že pro podporu podmínek souvisejících s hospodářským růstem a tvorbu nových pracovních míst v celé Evropě je důležitý dobře fungující vnitřní trh. Připomněla přínosy, jež pro podniky mají příslušné čtyři svobody a rovné a spravedlivé podmínky hospodářské soutěže, a zdůraznila, že pravidla vnitřního trhu usnadňují inovace, konkurenceschopnost a obchod.
6. Rada EHP se shodla na tom, že je zapotřebí dále zintenzivnit úsilí v rámci komunikace ohledně Dohody o EHP a jejích přínosů pro občany a podniky. Zdůraznila, že lepší povědomí o Dohodě o EHP v rámci celého EHP na všech úrovních je v zájmu všech smluvních stran a řádného fungování vnitřního trhu.
Za tímto účelem Rada EHP naléhavě vyzvala státy EHP, aby zajistily, že informace o Dohodě o EHP budou rychle a snadno dostupné.

7. Uznala významnou úlohu parlamentní spolupráce a spolupráce mezi ekonomickými a sociálními partnery a vzala na vědomí usnesení Společného parlamentního výboru EHP o výroční zprávě Smíšeného výboru EHP o fungování Dohody o EHP v roce 2023, které bylo přijato dne 22. listopadu 2024 v Oslu.

Politický dialog

8. Rada EHP uznala, že úzké partnerství mezi EU a státy ESVO EHP je nejlepší zárukou dlouhodobé sdílené prosperity a stability. Toto úzké partnerství přispívá k Evropě založené na míru, demokracii, právním státu a lidských právech. Rada EHP uvítala politický dialog na ministerské úrovni mezi vysokou představitelkou Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a ministry zahraničních věcí Islandu, Lichtenštejnska a Norska, v jehož rámci účastníci uspořádali neformální výměnu názorů na současné zahraničněpolitické otázky společného zájmu, jako jsou transatlantické vztahy, Ukrajina/Rusko, Arktida a Blízký východ, přičemž zdůraznila, že je důležité pokračovat v praxi pozvání úředníků ze států ESVO EHP k účasti na politických dialozích vedených ve spolupráci s pracovními skupinami Rady EU. Rada EHP uvítala společné prohlášení o posílení spolupráce v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky EHP podepsané u příležitosti jejich politického dialogu vysokou představitelkou a ministry zahraničních věcí Islandu, Lichtenštejnska a Norska.

Začlenění aktů EU s významem pro EHP

9. Rada EHP vzala na vědomí zprávu Smíšeného výboru EHP o pokroku a vyjádřila uznání jeho práci při zajišťování nepřetržitého úspěšného vykonávání a řádného fungování Dohody o EHP.

10. Rada EHP vyslovila uznání probíhající práci na snížení počtu aktů EU, které čekají na začlenění do Dohody o EHP, jakož i tomu, že v letech 2024 a 2025 bylo v důsledku společného úsilí orgánů EU a států ESVO EHP dosaženo významného pokroku. Podotkla nicméně, že počet dosud nezačleněných aktů zůstává vysoký, a zdůraznila, že je třeba vyvinout další úsilí a pokračovat v úzké spolupráci na legislativních návrzích, které zůstávají dlouho nevyřešeny, aby byla v EHP zajištěna právní jistota a jednotnost. Rada EHP rovněž zdůraznila, že je důležité zajistit včasné provedení *acquis* ve vnitrostátních právních systémech.

Hospodářská bezpečnost a konkurenceschopnost vnitřního trhu

11. Rada EHP uznala, že mezinárodní obchod nadále čelí výzvám v době, kdy jsou globální dodavatelské řetězce pod tlakem, a znovu potvrdila, že je odhodlána zasazovat se o otevřené, spravedlivé a udržitelné obchodní vztahy založené na pravidlech.
12. Rada EHP dále zdůraznila, že vnitřní trh je důležitý pro zajištění konkurenceschopnosti Evropy a její hospodářské bezpečnosti, odolnosti, jejího potravinového zabezpečení, její průmyslové obnovy, odolného vedoucího postavení v oblasti technologií a atraktivity jako místa podnikání. EU a státy ESVO EHP nadále sdílejí společný zájem na zajištění řádně fungujícího vnitřního trhu a na zachování rovných podmínek jak v celosvětovém měřítku, tak i v rámci vnitřního trhu souběžně s tím, jak vznikají nové politiky a iniciativy, jejichž cílem je vypořádat se s aktuálními globálními a geopolitickými výzvami v oblastech, jako je celosvětová konkurence, změna klimatu, souběžná transformace, strategické závislosti a rizika ohrožující dodavatelské řetězce ve strategických odvětvích.
13. Rada EHP zdůraznila, že je v zájmu posílení konkurenceschopnosti v rámci celého EHP důležité zajistit prostředí příznivé pro inovace a podnikání, a konstatovala, že je třeba omezit strategické závislosti v citlivých odvětvích, jakož i zjednodušit regulační procesy.

14. Rada EHP zdůraznila, že je důležité zajistit úzkou spolupráci mezi EU a státy ESVO EHP při zvyšování hospodářské bezpečnosti a odolnosti, jakož i při zabezpečování a posilování dodavatelských řetězců prostřednictvím diverzifikace dodávek a budováním výrobních kapacit na vnitřním trhu, a to zejména v oblasti technologií s nulovými a nízkými emisemi v souladu s bodem 28 prvního globálního hodnocení podle Pařížské dohody, jakož i v oblasti čipů a kritických surovin. Zajišťování hospodářské bezpečnosti v EHP by se mělo zaměřit na podporu konkurenceschopnosti v rámci celého EHP a na poskytování ochrany před společnými riziky ohrožujícími hospodářskou bezpečnost, jakož i na budování partnerství s dalšími zeměmi se společnými zájmy.
15. Rada EHP konstatovala, že výzvy, jimž státy EHP společně čelí, řeší strategická agenda EU na období 2024–2029 adekvátním způsobem. Ocenila úsilí o vytvoření hlubšího a odolnějšího vnitřního trhu, v jehož rámci budou podporovány klíčové budoucí technologie a bude zajištěna dlouhodobá konkurenceschopnost Evropy, a uvítala úsilí o to, aby Evropa byla i nadále silná a bezpečná.

Změna klimatu, biologická rozmanitost a ekologická transformace

16. Rada EHP se shodla na tom, že pro zajištění přechodu k udržitelné, sociálně spravedlivé a klimaticky neutrální budoucnosti šetrné k životnímu prostředí jsou zapotřebí pokračující vysoké ambice, společné úsilí a bezodkladná opatření. Vyzvala k tomu, aby byl v rámci energetických systémů uskutečněn spravedlivý, řádný a rovnoprávný odklon od fosilních paliv v souladu s cílem omezit nárůst teploty nejvýše na 1,5 °C a aby byla v tomto kritickém desetiletí urychlena opatření s cílem dosáhnout do roku 2050 v souladu s vědeckými poznatky nulových čistých emisí. Zopakovala rovněž výzvu k tomu, aby byla do roku 2030 ztrojnásobena globální kapacita výroby energie z obnovitelných zdrojů a bylo zdvojnásobeno celosvětové průměrné roční tempo zvyšování energetické účinnosti a aby bylo urychleno zavádění technologií s nulovými a nízkými emisemi. Uvítala zveřejnění Dohody o čistém průmyslu, jejímž cílem je přispět k dekarbonizaci a konkurenceschopnosti evropského průmyslu. Rada EHP rovněž uznala, že je důležité zajistit bezpečné, cenově dostupné a udržitelné dodávky energie a chránit evropskou energetickou infrastrukturu před hybridními a jinými hrozbami. Rada EHP zdůraznila, že komplexní strategie pro dekarbonizaci a konkurenceschopnost by měla průmyslu poskytnout předvídatelnost a měla by usilovat o to, aby do Evropy přilákala podniky a aby zdejší podniky svou výrobu rozšiřovaly a v Evropě zůstaly.

17. Rada EHP uznala škodlivé dopady protiprávní totální invaze Ruska na Ukrajinu na odvětví energetiky v Evropě a vzala na vědomí pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění plánu Evropské komise s názvem REPowerEU, jehož cílem je snížit závislost na ruských fosilních palivech. Vzala na vědomí zejména zvýšené ambice plánu REPowerEU a uznala, že je důležité tyto ambice naplňovat, a to ve vhodných případech i prostřednictvím formátů posílené regionální spolupráce.
18. Rada EHP zdůraznila, že v rámci ekologické transformace má klíčovou úlohu stanovení cen uhlíku a pokračující spolupráce mezi EU a státy ESVO EHP při vývoji systému EU pro obchodování s emisemi. Uvítala probíhající práci na začlenění států ESVO EHP do mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích. Rada EHP dále zdůraznila, že jsou potřeba účinná opatření k zajištění důvěryhodnosti údajů o emisích a k tomu, aby dále trvalo úsilí o zajištění spolehlivosti údajů třetích zemí.
19. Vzhledem k tomu, že velkým zdrojem emisí v Evropě je doprava, Rada EHP zopakovala, že je důležité, aby státy EHP spolupracovaly na vytvoření udržitelného, konkurenceschopného a odolného odvětví dopravy. Uvítala cíle a akty týkající se ekologické transformace odvětví dopravy, jež jsou součástí balíčku „Fit for 55“. Rada EHP zdůraznila, že je zapotřebí zajistit využívání udržitelných druhů dopravy a udržitelných paliv v rámci EHP a současně zachovat dopravní obslužnost odlehlých oblastí včetně ostrovních států a spravedlivou transformaci. Kromě toho má zásadní význam zvýšení kapacity železniční dopravy a snížení emisí ze silniční nákladní dopravy, tudíž Rada EHP vzala na vědomí návrhy obsažené v balíčku předpisů pro ekologičtější nákladní dopravu. Rada EHP uvítala, že je kladen větší důraz na ekologickou lodní a leteckou dopravu, včetně udržitelných paliv, jakož i na letištní a přístavní infrastruktury.

20. Rada EHP vyjádřila své plné odhodlání zintenzivnit úsilí v boji proti změně klimatu, usilovat o udržitelnou transformaci energetiky a nadále chránit náš přírodní svět a obecně podporovat oběhové hospodářství s cílem zvýšit naši konkurenceschopnost. Rada EHP zdůraznila, že je důležité pokračovat v úzké spolupráci mezi EU a státy ESVO EHP při dosahování jejich příslušných cílů v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti a prosazování cílů Pařížské dohody. Rada EHP se shodla na tom, že je nezbytné řešit úbytek biologické rozmanitosti, a vzala na vědomí ambici EU dosáhnout nulového znečištění a konstatovala, že zásadní součástí tohoto úsilí je spolupráce zaměřená na zajištění čistší Evropy a životního prostředí bez toxických látek. Rada EHP zdůraznila, že je důležité zajistit sblížení právních předpisů v oblasti oběhového hospodářství.
21. Uznala, že změna klimatu a úbytek biologické rozmanitosti jsou globálními výzvami, a potvrdila svůj závazek provádět Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030, Pařížskou dohodu a celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-ningu a Montrealu jakožto základní mnohostranné rámce, jimiž se řídí globální opatření proti změně klimatu a úbytku biologické rozmanitosti. S ohledem na výsledky zasedání konferencí smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu COP28 a COP29 zdůraznila, že je i nadále důležité mít v souladu s Pařížskou dohodou vysoké celosvětové ambice. Za tímto účelem Rada EHP považovala za obzvláště důležité, aby všechny strany před konáním konference COP30 v Belému informovaly o svých vnitrostátně stanovených příspěvcích sladěných s teplotním cílem 1,5 °C podle Pařížské dohody a s výsledky globálního hodnocení COP28, ve kterém se uznává potřeba hlubokého, rychlého a trvalého snižování emisí skleníkových plynů. Rada EHP zdůraznila, že je třeba, aby si země stanovily své cíle v oblasti nulových čistých emisí skleníkových plynů nebo uspíšily jejich plnění a vedly ambiciózní dialog s klíčovými podobně smýšlejícími partnery. Rada EHP dále vzala na vědomí ambici Evropy zachovat si vedoucí úlohu při plnění svých mezinárodních závazků v oblasti biologické rozmanitosti, zejména závazků přijatých v celosvětovém rámci pro biologickou rozmanitost z Kchun-ningu a Montrealu. S ohledem na výsledek 16. konference smluvních stran Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti Rada EHP zdůraznila, že je třeba, aby všechny strany aktualizovaly nebo revidovaly své vnitrostátní strategie a akční plány v oblasti biologické rozmanitosti s cílem urychleně řešit přímé a nepřímé příčiny úbytku biologické rozmanitosti.

Digitální transformace

22. Rada EHP zdůraznila, že pro řádně fungující demokratickou společnost v digitální éře mají zásadní význam ochrana svobody a plurality sdělovacích prostředků, redakční nezávislost a ochrana novinářů spolu s dodržováním zásadních hodnot, jak jsou uvedeny v relevantních právních předpisech EU, a to i pokud jde o podporu nezávislých sdělovacích prostředků a jejich financování.
23. Vyzdvihla také, že je důležité, aby státy EHP úzce spolupracovaly na zajištění konkurenceschopné, spravedlivé a odolné digitální transformace a aby se Evropa stala světovým lídrem v oblasti strategických digitálních technologií. Dále zdůraznila, že zachování integrity a odolnosti digitální infrastruktury a digitálních služeb má zásadní význam pro ochranu našich demokratických společností a prosazování našich evropských hodnot.
24. Rada EHP konstatovala, že je třeba, aby došlo k rychlejšímu zavádění umělé inteligence v průmyslu i v malých a středních podnicích, a v souladu s prohlášením o inkluzivní a udržitelné umělé inteligenci pro lidi a planetu dohodnutým dne 11. února 2025 v Paříži podpořila navrhovanou Strategii pro využívání umělé inteligence a vyzvala, aby se orgány, průmysl a občanská společnost ze států EHP úzce zapojily do jejího provádění. V zájmu maximalizace společenské a inovační hodnoty dat Rada EHP dále zdůraznila, že je třeba vyvinout další úsilí o vytvoření skutečné evropské datové unie, mimo jiné zjednodušením dodržování stávajících právních předpisů a zlepšením správy údajů.
25. Rada EHP zdůraznila význam toho, že v brzké době bude do Dohody o EHP začleněno nařízení o digitálních službách a nařízení o digitálních trzích. Poukázala na potenciální ekonomické, environmentální a společenské přínosy umělé inteligence (AI) a dále uznala, že je důležité vytvořit pro AI v Evropě společný regulační rámec prostřednictvím aktu o AI a zajistit, aby systémy AI uváděné na vnitřní trh a používané v EHP byly bezpečné, důvěryhodné a etické a aby respektovaly základní práva, evropské hodnoty a etické zásady.

26. Rada EHP poznamenala, že je důležité posílit kybernetickou bezpečnost a ochranu lidí, institucí a kritické infrastruktury před hybridními hrozbami. Uvítala sdělení Komise o Evropském akčním plánu pro kybernetickou bezpečnost nemocnic a poskytovatelů zdravotní péče, jakož i navrhované nařízení EU o kybernetické solidaritě, a vyzvala smluvní strany Dohody o EHP, aby pokračovaly v úzké spolupráci s cílem zvýšit odolnost vnitřního trhu a předcházet kybernetickým hrozbám.
27. Rada EHP uznala, že je důležité posílit evropský polovodičový ekosystém prostřednictvím evropského aktu o čipech, a to díky diverzifikaci dodavatelských řetězců, zachování vedoucího postavení v oblasti technologií a rozvoji výrobní kapacity.
28. Rada EHP uvítala nařízení 2024/1183, kterým se mění nařízení č. 910/2014, pokud jde o zřízení evropského rámce pro digitální identitu, a to zlepšením účinnosti stávajícího rámce pro digitální identitu za účelem zabezpečení přeshraničních transakcí a rozšířením jeho přínosů i na soukromý sektor.

Sociální rozměr

29. Rada EHP zdůraznila význam sociálního rozměru Dohody o EHP, který se týká otázek pracovního práva, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a genderové rovnosti. Rada EHP uznala význam spravedlivých a dobře fungujících trhů práce a systémů sociálního zabezpečení a také zvýšení účasti na trhu práce a zajištění náležitého souladu mezi dovednostmi a potřebami trhu práce jako klíčového faktoru pro dosažení spravedlivé, ekologické a digitální transformace a posílení konkurenceschopnosti vnitřního trhu.
30. Zdůraznila, že je důležité zajistit sociální ochranu, rovné příležitosti a spravedlivé pracovní podmínky, a uvítala pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění evropského pilíře sociálních práv, což je rámec zaměřený na budování inkluzivnější, odolnější a konkurenceschopnější Evropy.

Spolupráce v oblasti zdraví

31. Rada EHP měla na paměti strategické poznatky získané na základě připravenosti a reakce na mimořádné situace v oblasti zdraví v rámci EHP během pandemie COVID-19. V této souvislosti zůstaly zásadními prioritami integrita vnitřního trhu a hladké fungování Dohody o EHP.
32. Rada EHP zdůraznila význam budování evropské zdravotní unie a se zájmem očekává užší spolupráci mezi EU a státy ESVO EHP v oblasti zdravotní připravenosti a reakce. Rada EHP rovněž vzala na vědomí návrh nařízení v oblasti kriticky důležitých léčivých přípravků s cílem umožnit, aby dodavatelské řetězce byly odolnější, a posílit evropské výrobní kapacity. Rada EHP rovněž uvítala pokrok, pokud jde o reformu farmaceutických právních předpisů EU, která se zabývá včasným a rovným přístupem k bezpečným, účinným a cenově dostupným léčivým přípravkům, bezpečností jejich dodávek a zajištěním toho, aby pro jejich výzkum, vývoj, výrobu a investice do nich existovalo v Evropě atraktivní prostředí příznivé pro inovace, jakož i opatřeními k řešení antimikrobiální rezistence.
33. Rada EHP zdůraznila, že je důležité posílit opatření EU v oblasti poskytování péče a duševního zdraví a dále zlepšit kapacity a odolnost systémů zdravotní péče, včetně odolnosti vůči změně klimatu, a to zejména v oblastech, v nichž pandemie odhalila nedostatky.

Programy a agentury EU

34. Rada EHP uznala přínos programů EU k budování ekologičtější, více digitalizované a odolnější Evropy a zdůraznila význam zapojení států ESVO EHP do řady programů EU v období 2021–2027 a uznala jejich významný finanční příspěvek pro tyto programy.

35. Rada EHP zdůraznila, že podle článku 78 Dohody o EHP mají smluvní strany posilovat a rozšiřovat spolupráci v několika oblastech mimo čtyři svobody. Státy ESVO EHP by měly mít přístup ke všem částem programů, kterých se účastní. Rada EHP zdůraznila, že je důležité posílit bezpečnost výzkumu, a vyzvala strany, aby v tomto ohledu úzce spolupracovaly, mimo jiné prostřednictvím řízení rizik a dalších vhodných opatření. Dohoda zaručuje všem svým členům rovná práva a povinnosti a pro její řádné fungování má zásadní význam, aby byly tyto zásady dodržovány. Rada EHP vybídla zejména všechny prováděcí subjekty na evropské i vnitrostátní úrovni, aby zveřejňovaly a propagovaly příležitosti k partnerství v rámci celého EHP a zajistily, aby všichni aktéři byli při účasti na programech EU plně informováni o právech a povinnostech států ESVO EHP.
36. Rada EHP zdůraznila, že klíčový význam pro posílení evropské průmyslové základny a pro zachování integrity a řádného fungování vnitřního trhu má široká spolupráce v oblasti vesmíru. Vzala na vědomí probíhající diskuse o účasti států ESVO EHP na Programu pro bezpečnou konektivitu.
37. Aniž jsou dotčena nadcházející jednání na úrovni EU o víceletém finančním rámci, vyzvala Rada EHP k tomu, aby byl nadále veden dialog o přípravách na programové období po roce 2027 s cílem zajistit, aby byla do Dohody o EHP včas začleněna nová nařízení týkající se jednotlivých programů, přičemž je třeba přihlídnout k tomu, že účast států ESVO EHP vyplývá již z ustanovení Dohody o EHP. Rada EHP dále zdůraznila, že v souladu s Dohodou o EHP je důležité zajistit úzkou spolupráci mezi státy ESVO EHP a Evropskou unií při utváření budoucích programů EU.
38. Rada EHP zdůraznila význam toho, že v brzké době bude do Dohody o EHP začleněn balíček EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AML/CFT) s cílem přispět k boji proti praní peněz a financování terorismu.

Finanční mechanismy

39. Rada EHP připomněla, že Dohoda o EHP stanoví účast států ESVO EHP na vnitřním trhu, a v této souvislosti rovněž připomněla, že státy ESVO EHP přispívají ke snižování sociálních a hospodářských rozdílů v rámci EHP prostřednictvím finančního mechanismu EHP a norského finančního mechanismu ve prospěch smluvních stran s cílem podporovat trvalé a vyvážené posilování hospodářských a obchodních vztahů mezi všemi smluvními stranami Dohody o EHP v souladu s článkem 115 Dohody o EHP.
40. Rada EHP uvítala uplatňování a prozatímní provádění dohody mezi Islandem, Lichtenštejnskem, Norskem a EU o finančním mechanismu EHP na období od května 2021 do dubna 2028 a dohody mezi Norskem a EU o norském finančním mechanismu na období od května 2021 do dubna 2028 a rovněž uvítala dokončení ratifikačního procesu a vstup těchto dvou dohod v platnost.
41. Rada EHP se zájmem očekává, že s cílem zajistit úspěšné uplatňování finančních mechanismů na období od května 2021 do dubna 2028 budou urychleně uzavřena dvoustranná memoranda o porozumění a programové dohody mezi státy ESVO EHP a všemi přijímajícími státy, tak aby mohl být stanoven jasný rámec a harmonogram pro efektivní a včasné čerpání finančních prostředků, což přispěje k realizaci dohodnutých tematických priorit, jimiž jsou ekologická transformace, demokracie, právní stát a lidská práva a sociální začleňování a odolnost.
42. Rada EHP zdůraznila, že smluvní strany s ohledem na článek 10 protokolu č. 38D přezkoumají potřebu řešit hospodářské a sociální rozdíly v rámci Evropského hospodářského prostoru a na základě posouzení zahájí budoucí jednání o příštích finančních mechanismech s dostatečným předstihem před ukončením finančních mechanismů na období 2021–2028 s cílem zabránit nedostatkům v provádění a umožnit efektivní a účelné programování budoucího výhledu financování.

Rybolov a přístup na trh v případě ryb a produktů rybolovu

43. Rada EHP vzala na vědomí uplatňování a prozatímní provádění dvou dodatkových protokolů k dvoustranným dohodám EU s Islandem a Norskem, které stanoví celní kvóty pro dovoz některých ryb a produktů rybolovu pocházejících z těchto zemí na trh EU do dubna 2028.
44. Rada EHP rovněž znovu potvrdila závazky uvedené v protokolu č. 9 k Dohodě o EHP týkajícím se obchodu s rybami a jinými mořskými produkty.
45. Členové Rady EHP zdůraznili velký význam konstruktivní spolupráce v otázkách rybolovu, která by měla být vyvážená a vzájemně výhodná, zejména pokud jde o udržitelné řízení populace společného zájmu.
46. Členové Rady EHP uznali, že je nadále důležité zabývat se příslušnými nedořešenými otázkami v oblasti rybářské politiky, a uznali význam dvoustranných dialogů o řízení rybolovu mezi EU a příslušnými státy ESVO EHP.

Obchod se zemědělskými produkty

47. Rada EHP připomněla závazek smluvních stran v souladu s článkem 19 Dohody o EHP a vyzvala strany, aby pokračovaly v dialogu s cílem přezkoumat podmínky obchodu se zemědělskými produkty, tak aby mohlo být v rámci jejich příslušných zemědělských politik dosaženo postupné liberalizace. Rada EHP vyzvala smluvní strany, aby provedly nový přezkum režimu obchodování se zpracovanými zemědělskými produkty v rámci čl. 2 odst. 2 a článku 6 protokolu č. 3 k Dohodě o EHP, a to v zájmu další podpory obchodu v této oblasti.